

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Άγιος Ιωάννης Ρέντη, 18 Ιανουαρίου 2024
Α.Π. 22089

Δ/ση: Λ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντη,
ΤΚ 18233
Πληροφορίες: Β. Λαμπίρη
Τηλ.: 213.212.8691
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr

Π Ρ Ο Σ : Την ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Καταθέσεως
Εγγράφων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :
ΒΟΥΛΕΥΤΗ κ. ΚΑΡΑΝΑΣΤΑΣΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟ,
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Θ Έ Μ Α : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ : Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 2012/28.11.2023 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Καραναστάσης, με θέμα «Έκθεση από τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα για τους αιτούντες άσυλο» σας γνωρίζω καταρχήν ότι βασικός άξονας των πολιτικών διαχείρισης της μετανάστευσης, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αποτελεί ο σεβασμός και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Για την υποδοχή και τις διαδικασίες χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας σε πολίτες τρίτων χωρών, εφαρμογή έχει ο νόμος 4939/2022 (Α' 111), με τον οποίο ενσωματώνονται, μεταξύ άλλων, οι ευρωπαϊκές Οδηγίες σχετικά με τη διεθνή προστασία και συγκεκριμένα η Οδηγία 2011/95/ΕΕ «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιτύπωση)», η Οδηγία 2013/33/ΕΕ «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία» και η Οδηγία 2013/32/ΕΕ «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)».

Στο πλαίσιο αυτό, με το άρθρο 2 του ως άνω νόμου, που αποτελεί ρήτρα γενικής εφαρμογής, ορίζεται ότι η ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεών του τελεί σε συμφωνία με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, καθώς και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχουν επικυρωθεί από την Ελλάδα.

Επιπρόσθετα, με το άρθρο 49 του ν. 4960/2022 (Α' 145) συστάθηκε, στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου η θέση του Υπεύθυνου Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ενώ με το άρθρο 50 του ίδιου νόμου συστάθηκε η Ειδική Επιτροπή για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα με αρμοδιότητα την παρακολούθηση των διαδικασιών και της εφαρμογής της εθνικής, ενωσιακής και διεθνούς νομοθεσίας στους τομείς της προστασίας των συνόρων και της χορήγησης διεθνούς προστασίας, της οποίας μέλος είναι και ο Υπεύθυνος Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Υπουργείου. Η λειτουργία και οι αρμοδιότητες της Ειδικής Επιτροπής εξειδικεύονται στην υπ' αριθμ. 329937/2023 (Β' 4147) κοινή υπουργική απόφαση.

Στις 26/09/2023 τέθηκε σε λειτουργία ο Μηχανισμός Καταγγελιών, σύμφωνα με τον οποίο πολίτης τρίτης χώρας μπορεί να υποβάλει καταγγελία στον Υπεύθυνο Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων εάν θεωρεί ότι θίγεται άμεσα από ενέργειες ή παραλείψεις δημόσιας αρχής και θεωρεί πως ένα ή περισσότερα από τα θεμελιώδη δικαιώματά του έχουν παραβιαστεί. Στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου έχει αναρτηθεί

ειδικό πεδίο τόσο στην ελληνική γλώσσα, όσο και στην αγγλική σχετικά με τον μηχανισμό υποβολής αναφορών (<https://migration.gov.gr/fro-complaint-mechanism/>).

Σε περίπτωση υποβολής καταγγελίας για φερόμενες παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι είτε υπόκεινται σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης από τις αρμόδιες αρχές, ευρισκόμενοι εντός της ελληνικής επικράτειας χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις και χωρίς έγγραφα που να αποδεικνύουν την ταυτότητά τους, είτε έχουν υποβάλει αίτηση για παροχή διεθνούς προστασίας εντός ελληνικού εδάφους, συμπεριλαμβανομένων των συνόρων, των χωρικών υδάτων και των ζωνών διέλευσης της ελληνικής επικράτειας, ο Υπεύθυνος Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων έχει την αρμοδιότητα συλλογής και προκαταρκτικής αξιολόγησης, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, η σωρευτική πλήρωση των οποίων δύναται να οδηγήσει στην κρίση της ως παραδεκτής και τη διαβίβασή της στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας ή στο κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο εξέτασης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Υπογραμμίζεται ότι ο Υπεύθυνος Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων διεκπεραιώνει τις καταγγελίες εμπιστευτικά, ενεργεί αυτόνομα και είναι ανεξάρτητος κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 4939/ 2022 (Α'111), οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα ή διαμένουν χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στην Ελλάδα και δεν αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής, οδηγούνται με ευθύνη των αστυνομικών ή λιμενικών αρχών στις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠΥΤ), δηλαδή στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) ή τις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (ΚΕΔ).

Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι στη νήσο της Ρόδου, της Σύμης και του Καστελόριζου δεν υφίσταται περιφερειακή υπηρεσία της ΥΠΥΤ [άρθρα 34 έως 36 του π.δ. 106/2020 (Α' 255)] και ως εκ τούτου οι νεοεισερχόμενοι στην Ελληνική Επικράτεια δια των συγκεκριμένων νήσων, πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, οδηγούνται με ευθύνη των ως άνω αναφερόμενων Αρχών στο πλησιέστερο ΚΥΤ ή ΚΕΔ. Συνεπώς, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου δεν έχει την αρμοδιότητα να επιληφθεί οποιουδήποτε ζητήματος προκύπτει, κατά το διάστημα πριν την εμφάνιση των πολιτών τρίτων χωρών / ανιθαγενών ενώπιον της οικείας, κάθε φορά, περιφερειακής μας Υπηρεσίας.

Σημειώνεται ότι σε όλες τις ΚΕΔ των Νήσων, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να υπαχθούν άμεσα οι νεοεισερχόμενοι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης σύμφωνα με τις προβλέψεις των διατάξεων των άρθρων 39 και επ. του ν. 4939/2022. Στα πλαίσια, δε, προσπαθειών επίσπευσης των διαδικασιών και αποσυμφόρησης των νήσων, εκδίδονται το συντομότερο δυνατό αποφάσεις άρσης του περιορισμού κυκλοφορίας εντός των νήσων από τους Διοικητές των Περιφερειακών Υπηρεσιών, προκειμένου οι αιτούντες διεθνή προστασία να μετακινούνται περαιτέρω, με μέριμνα της ΥΠΥΤ, σε ελεγχόμενες δομές προσωρινής φιλοξενίας αιτούντων άσυλο της ηπειρωτικής Ελλάδας και να διαμένουν σε αυτές καθ' όλη τη διάρκεια διοικητικής εξέτασης των αιτημάτων τους για διεθνή προστασία από την Υπηρεσία Ασύλου.

Στα πλαίσια της αγαστής και πάντα εύρυθμης συνεργασίας του Υπουργείου μας, τόσο με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη όσο και με το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, πραγματοποιούνται επιχειρησιακές επικοινωνίες ώστε η κατανομή των νεοεισερχόμενων πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών σε ΚΥΤ και ΚΕΔ να πραγματοποιείται με βέλτιστο τρόπο και με σκοπό την επιτάχυνση των διαδικασιών, την αποσυμφόρηση των σημείων που υφίστανται πληθυσμιακές πιέσεις, ενώ, καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης το Υπουργείο μας μεριμνά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα κατά περίπτωση, ώστε οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, να τελούν υπό αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης.

Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης μεριμνά, καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης και της προσωρινής φιλοξενίας αιτούντων άσυλο σε Ελεγχόμενες Δομές ώστε μεταξύ άλλων οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς να έχουν πρόσβαση σε υλικές συνθήκες υποδοχής (όπως

στέγαση, σίτιση, υγειονομική περίθαλψη, χρηματικό βοήθημα) και σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και κάθε απαραίτητη θεραπευτική αγωγή ή ψυχοκοινωνική στήριξη, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ιατρική, νομική και ψυχοκοινωνική φροντίδα των συνοδευόμενων και ασυνόδευτων ανηλίκων σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και πάντα λαμβάνοντας υπόψη το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΙΡΙΔΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο
4. Γραφείο Υπεύθυνου Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
5. Υπηρεσία Συντονισμού
6. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής
7. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης